

www.fundacja.mlekiemmamy.org

KARMISZ SZTUCZNIE?

Rób to dobrze!

ZDROWIE Z MLEKIEM MAMY

fundacja
mlekiem
mamy

projekt finansuje
miasto stołeczne
Warszawa

MLEKO KOBIECE

KONTRA

***substytuty mleka
kobiecego tzw. FORMUŁA***
(preparaty do żywienia niemowląt)

ZMODYFIKOWANE

fundacja
mlekiem
mamy

MLEKO KOBIECE

WODA

WĘGLOWODANY

BIAŁKA

TŁUSZCZE

WITAMINY

SKŁADNIKI MINERALNE

ENZYMY

NIEBIAŁKOWE ZWIĄZKI AZOTOWE,
W TYM AMINOKWASY
I NUKLEOTYDY

SUBSTYTUTY MLEKA KOBIECEGO

(preparaty do żywienia niemowląt)

WODA

WĘGLOWODANY

glukoza, laktoza, maltoza, maltodekstryna,
sacharoza, syrop glukozowy, oligosacharydy

KONCENTRAT BIAŁKA SERWATKOWEGO

odmineralizowana serwatka z mleka w
proszku (z mleka krowiego) hydrolizowana lub
nie.

TŁUSZCZE

olej palmowy, olej sojowy, olej kokosowy, olej
szafranowy, olej z grzybów M.alpina (źródło
DHA), olej z grzybów C.cohnii (źródło ARA)

WITAMINY

octan retinylu, dwuwinian cholinylu,
monoazotan tiaminy, ryboflawina,
amid kwasu nikotynowego, pantotenian
wapnia, chlorowodorek pirydoksyny,
biotyna, cyjanokobalamina, askorbinian sodu,
cholekalcyferol, octan alfa-tokoferylu,
filochinon

SKŁADNIKI MINERALNE

cytrynian potasu, fosforan potasu,
chlorek wapnia, fosforan trójwapniowy,
cytrynian sodu, chlorek magnezu, siarczan
żelazawy, siarczan cynku, chlorek sodu,
siarczan miedzi, jodek potasu,
siarczan manganu, selenian sodu

ENZYMY trypsyny

AMINOKWASY tauryna, L-karnityna

NUKLEOTYDY

5-monofosforan cytydyny, 5-monofosforan
disodu urydyny, 5-monofosforan adenozyne,
5-monofosforan disodu guanozyne

MLEKO KOBIECE

(pozostałe składniki)

KWAS KARBOKSYLOWY

CZYNNIKI WZROSTU

HORMONY PEPTYDOWE

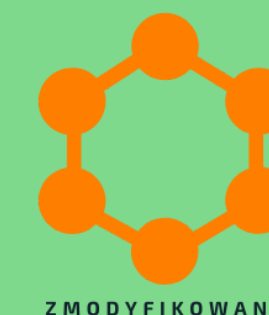
HORMONY

INHIBITORY PROTEAZ

CZYNNIKI IMMUNOMODULUJĄCE

fundacja
mlekiem
mamy

ZMODYFIKOWANE

ZMODYFIKOWANE

SUBSTYTUTY MLEKA KOBIĘCEGO

(PREPARATY DO ŻYWIENIA NIEMOWLĄT, TZW. FORMUŁA)

WODA

WĘGLOWODANY

glukoza
laktoza
maltoza
maltodekstryna
sacharoza
syrop glukozowy
oligosacharydy (1-kilka)

KONCENTRAT BIAŁKA SERWATKOWEGO

Odmineralizowana serwatka
z mleka w proszku (z mleka
krowiego) hydrolizowana lub nie.

ENZYMY

trypsyny

WITAMINY

octan retinylu
dwuwinian choliny
monoazotan tiaminy
ryboflawina
amid kwasu nikotynowego
pantotenian wapnia
chlorowodorek pirydoksyny
biotyna
cyjanokobalamina
askorbinian sodu
cholekalcyferol
octan alfa-tokoferylu
filochinon

NUKLEOTYDY

5-monofosforan cytydyny
5-monofosforan disodu urydyny
5-monofosforan adenozyne
5-monofosforan disodu
guanozyne

TŁUSZCZE

olej palmowy
olej sojowy
olej kokosowy
olej szafranowy
olej z grzybów M.alpina (źródło DHA)
olej z grzybów C.cohnii (źródło ARA)

AMINOKWASY

tauryna, L-karnityna

SKŁADNIKI MINERALNE

cytrynian potasu, fosforan potasu,
chlorek wapnia, jodek potasu,
fosforan trójwapniowy,
cytrynian sodu, chlorek magnezu,
siarczan żelazawy, siarczan cynku,
chlorek sodu, siarczan miedzi,
siarczan manganu, selenian sodu

MLEKO KOBIECE

WODA

WĘGLOWODANY

laktoza
oligosacharydy (ponad 200 różnych rodzajów)

BIAŁKA

białka serwatki (Alfa-laktoalbumina, laktoferyna, czynniki przeciwbakteryjne)
kazeina
albuminy

WITAMINY

witamina A, witamina B6, witamina B12
witamina C, witamina D, witamina E
witamina K, ryboflawina niacyna,
tiamina, kwas foliowy,
kwas pantotenowy, biotyna, cholina

SKŁADNIKI MINERALNE

wapń, sód, potas, żelazo, cynk, chlor,
fosfor, magnez, miedź, mangan
jod, selen, siarka, chrom, kobalt
fluor, nikiel, molibden

TŁUSZCZE

trójglicerydy:

- długołańcuchowe (kwas dokozaheksaenowy - DHA, kwas arachidonowy - AHA, kwas linolowy, kwas alfa-linolenowy - ALA, kwas eikozapentaenowy - EPA, sprzężony kwas linolowy - CLA),
- wolne kwasy tłuszczowe,
- jednonienasycone kwasy tłuszczowe (kwas oleinowy, kwas palmitoleinowy, kwas heptadecenowy)
- nasycone kwasy tłuszczowe (kwas stearynowy, kwas palmitynowy, kwas laurynowy, kwas mirystynowy)

fosfolipidy: (fosfatydylocholina, fosfatydyloetanoloamina, fosfatydyloinozytol, lizofosfatydylocholina, lizofosfatydyletanol, plazmalogeny)

sfingolipidy:

- sfingomielina
- gangliozydy (GM1, GM2, GM3)
- glukozyloceramid
- glikosfingolipid
- galaktozyloceramid
- laktozyloceramid
- globotriaoszyloceramid (GB3)
- globozyd (GB4)

sterole (skwalen, lanosterol, dmietylosterol, metylosterol, latosterol, aesmosterol, aricyloglocerol, cholesterol, 7-dehydrocholesterol, stigma i kampesterol, 7-ketocholesterol, sitosterol, β -latosterol, metabolity witaminy D, hormony steroidowe)

ENZYMY

amylaza, arysulfataza, katalaza,
histaminaza, lipaza, fosfataza,
lizozym, PAF acetylhudrolaza,
oksadaza ksantynowa

NIEBIAŁKOWE ZWIĄZKI AZOTOWE

kreatyna
kreatynina
mocznik
kwas moczowy
peptydy
aminokwasy (alanina, arginina, asparaginan, glicyna, cystyna, glutaminian, histydyna, izoleucyna, leucyna, lizyna, metionina, fenyloalanina, prolina, seryna, tauryna, treonina, tryptofan, tyrozyna, walina, karnityna)
nukleotydy (5'-monofosforan adenozyiny - 5''-AMP, 3'-5'-cykliczny, monofosforan adenozyiny - 3'5'-cyklicznego AMP, cytydyno-5'-monofosforan - 5'-CMP, difosforan cytydyny - cholina - CDP choliny, guanozyna, difosforan-mannozy, 3'-monofosforan, urydyny - UMO-3', urydyno-5'-monofosforan - 5'-UMP, urydynodifosforan - UPD, urydynodifosforan heksozy - UDPH, difosforan urydyny-N-acetylo-heksozaminy - UDPGA, inne nukleotydy typu UDP)

MLEKO KOBIECE

SUBSTYTUTY MLEKA KOBIECEGO

TŁUSZCZE

trójglicerydy:

- długołańcuchowe (kwas dokozaheksaenowy - DHA, kwas arachidonowy - AHA, kwas linolowy, kwas alfa-linolenowy - ALA, kwas eikozapentaenowy - EPA, sprzężony kwas linolowy - CLA),
- wolne kwasy tłuszczowe,
- jednonienasycone kwasy tłuszczowe (kwas oleinowy, kwas palmitoleinowy, kwas heptadecenowy)
- nasycone kwasy tłuszczowe (kwas stearynowy, kwas palmitynowy, kwas laurynowy, kwas mirystynowy)

fosfolipidy: (fosfatydylocholina, fosfatydyloetanolamina, fosfatydyloinozytol, lizofosfatydylocholina, lizofosfatydyletanol, plazmalogeny)

sfingolipidy:

- sfingomielina
- gangliozydy (GM1, GM2, GM3)
- glukozyloceramid
- glikosfingolipid
- galaktozyloceramid
- laktozyloceramid
- globotriaosyloceramid (GB3)
- globozyd (GB4)

sterole (skwalen, lanosterol, dmietylosterol, metylosterol, latosterol, aesmosterol, aricyloglocerol, cholesterol, 7-dehydrocholesterol, stigma i kampesterol, 7-ketocholesterol, sitosterol, β -latosterol, metabolity witaminy D, hormony steroidowe)

TŁUSZCZE

- olej palmowy
- olej sojowy
- olej kokosowy
- olej szafranowy
- olej z grzybów *M.alpina* (źródło DHA)
- olej z grzybów *C.cohnii* (źródło ARA)

fundacja
mlekiem
mamy

ZMODYFIKOWANE

NIEBIAŁKOWE ZWIĄZKI AZOTOWE

kreatyna

kreatynina

mocznik

kwas moczowy

peptydy

aminokwasy:

- alanina
- arginina
- asparaginian
- glicyna
- cystyna
- glutaminian
- histydyna
- izoleucyna
- leucyna
- lizyna
- metionina
- fenyloalanina
- prolina
- seryna
- tauryna
- treonina

tryptofan

tyrozyna

walina

karnityna

nukleotydy:

- 5'-monofosforan adenozyiny (5''-AMP)
- 3'-5'-cykliczny monofosforan adenozyiny (3'5'-cyklicznego AMP)
- cytydino-5'-monofosforan (5'-CMP)
- difosforan cytydiny - cholina (CDP choliny)
- guanozyna difosforan-mannozy
- 3'-monofosforan urydiny (UMO-3')
- urydino-5'-monofosforan (5'-UMP)

- urydynodifosforan (UPD)
- urydynodifosforan heksozy (UDPH)
- difosforan urydiny-N-acetylo-heksozaminy (UDPGA)
- inne nukleotydy typu UDP

WĘGLOWODANY

laktoza

oligosacharydy

(ponad 200 różnych rodzajów)

ENZYMY

amylaza

arysulfataza

katalaza

histaminaza

lipaza

fosfataza

lizozym

PAF acetylhidrolaza
oksadaza ksantynowa

AMINOKWASY

tauryna

L-karnityna

NUKLEOTYDY

- 5-monofosforan cytydiny
- 5-monofosforan disodu urydiny
- 5-monofosforan adenozyiny
- 5-monofosforan disodu guanozyiny

WĘGLOWODANY

glukoza

laktoza

maltoza

maltodekstryna

sacharoza

syrop glukozowy

oligosacharydy (1-kilka)

ENZYMY

trypsyny

MLEKO KOBIECE

WITAMINY

witamina A
witamina B6
witamina B12
witamina C
witamina D
witamina E
witamina K,
ryboflawina
niacyna
tiamina
kwas foliowy
kwas pantotenowy
biotyna
cholina

SKŁADNIKI MINERALNE

wapń
sód
potas
żelazo
cynk
chlor
fosfor
magnez
miedź
mangan
jod
selen
siarka
chrom
kobalt
fluor
nikiel
molibden

SUBSTYTUTY MLEKA KOBIECEGO

WITAMINY

octan retinylu
dwuwinian cholinylu
monoazotan tiaminy
ryboflawina
amid kwasu nikotynowego
pantotenian wapnia
chlorowodorek pirydoksyny
biotyna
cyjanokobalamina
askorbinian sodu
cholekalcyferol
octan alfa-tokoferylu
filochinon

SKŁADNIKI MINERALNE

cytrynian potasu
fosforan potasu
chlorek wapnia
jodek potasu
fosforan trójwapniowy
cytrynian sodu
chlorek magnezu
siarczan żelazawy
siarczan cynku
chlorek sodu
siarczan miedzi
siarczan manganu
selenian sodu

MLEKO KOBIECE

(pozostałe składniki)

KWAS KARBOKSYLOWY

kwasi alfa-hydroksy (kwasi mlekowe)

HORMONY PEPTYDOWE

HMFG I
HMFG II
HMFG III
cholecystokina (CCK)
 β -endorfiny
parathormon (PTH)
peptyd związany z parathormonem (PTHrP)
 β -1-defensyny
kalcytonina
gastryna
motylina
bombezyna (neuromedyna B)
neurotensyna
somatostatyna
inhibitor zwrotny laktacji (FIL)

CZYNNIKI WZROSTU

cytokiny

- interleukina-1 β (IL-1 β)
- IL-2
- IL-4
- IL-6
- IL-8
- IL-10
- czynnik stymulujący tworzenie kolonii granulocytów (G-CSF)
- czynnik stymulujący tworzenie kolonii makrofagów (M-CSF)
- czynnik wzrostu śródbłonnaka naczyniowego (VEGF)
- czynnik wzrostu hepatocytów α (HGF- α)
- HGF- β
- czynnik martwicy nowotworu- α (TNF- α)
- interferony- γ
  - nabłonkowy czynnik wzrostu (EGF)
  - transformujący czynnik wzrostu- α (TGF- α)
  - TGF- β 1
  - TGF- β 2
  - insulinopodobny czynnik wzrostu I (IGF-I)
  - insulinopodobny czynnik wzrostu II
  - czynnik wzrostu nerwów (NGF)
  - erytropoetyna

fundacja
mlekiem
mamy

HORMONY

kortyzol
trójiodotyroina (T3)
tyroksyna (T4)
tyreotropina (TSH)
prolaktyna
oksytocyna
insulina
kortykosteron
trombopoetyna
gonadotropina (GnRH)
GRH
lepytyna
grelina
adiponektyna
eikozanoidy
prostaglandyny (PG-E1, PG-E2, PG-F2)
leukotrieny
tromboksany
prostacykliny

INHIBITORY PROTEAZ

1-antytrypsyna
1-antychymotrypsyna

MLEKO KOBIECE

CZYNNIKI IMMUNOMODULUJĄCE

leukocyty

- fagocyty (bazofile, neutrofile, eozynofile)
  - makrofagi
  - limfocyty (B, T)
  - sigA
  - IgA2
  - IgG
  - IgD
  - IgM
  - IgE
  - dopełniacz C1
  - dopełniacz C2
  - dopełniacz C3
  - dopełniacz C4
  - dopełniacz C5
  - dopełniacz C6
  - dopełniacz C7
  - dopełniacz C8
  - dopełniacz C9
- glikoproteiny (mucyny, laktadheryna)
  - Alfa-laktoglobulina
  - Alfa-2 makroglobulina
  - antygeny Lewis'a
  - rybonukleaza
  - inhibitory hemaglutyniny
  - laktoferyna
  - laktoperoksydaza
  - białko wiążące B12
  - fibronektyny
  - oligosacharydy (ponad 200 różnych rodzajów).

SUBSTYTUTY MLEKA KOBIECEGO

WODA

WĘGLOWODANY

glukoza, laktoza, maltoza, maltodekstryna, sacharoza, syrop glukozowy, oligosacharydy

KONCENTRAT BIAŁKA SERWATKOWEGO

Odmineralizowana serwatka z mleka w proszku (z mleka krowiego) hydrolizowana lub nie.

TŁUSZCZE

olej palmowy, olej sojowy, olej kokosowy, olej szafranowy, olej z grzybów M.alpina (źródło DHA), olej z grzybów C.cohnii (źródło ARA)

WITAMINY

octan retinylu, dwuwinian choline, monoazotan tiaminy, ryboflawina, amid kwasu nikotynowego, pantotenian wapnia, chlorowodorek pirydoksyny, biotyna, cyjanokobalamina, askorbinian sodu, cholekalcyferol, octan alfa-tokoferylu, filochinon.

SKŁADNIKI MINERALNE

cytrynian potasu, fosforan potasu, chlorek wapnia, fosforan trójwapniowy, cytrynian sodu, chlorek magnezu, siarczan żelazawy siarczan cynku, chlorek sodu, siarczan miedzi, jodek potasu, siarczan manganu, selenian sodu

ENZYMY

trypsyny

AMINOKWASY

tauryna, L-karnityna

NUKLEOTYDY

5-monofosforan cytydyny, 5-monofosforan disodu urydyny, 5-monofosforan adenozyne, 5-monofosforan disodu guanozyne